

Bedankt voor het downloaden van dit artikel. De artikelen uit de (online)tijdschriften van Uitgeverij Boom zijn auteursrechtelijk beschermd. U kunt er natuurlijk uit citeren (voorzien van een bronvermelding) maar voor reproductie in welke vorm dan ook moet toestemming aan de uitgever worden gevraagd.

Boom

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912.

Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp, www.cedar.nl/pro).

No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

info@boomamsterdam.nl
www.boomuitgeversamsterdam.nl

Congressen

Collaborative Therapy

Workshop met Bill Madsen, georganiseerd door het Platform Systeemtherapie Noord-Nederland te Haren (Gr) op 20 oktober 2007

Het boek *Collaborative Therapy with Multi-Stressed Families* (2007) van de Amerikaanse systeemtherapeut William C. Madsen vormde de basis voor deze dag. Bill Madsen werkt in het Family Institute in Cambridge, Massachusetts. Hij is een inspirerende en vriendelijke man, die zijn geschreven woorden in de praktijk voelbaar maakt. Zijn boek vind ik prettig leesbaar en het is inspirerend om kennis te nemen van de respectvolle wijze waarop Madsen mensen benadert. Diezelfde respectvolle houding blijkt in de feitelijke ontmoeting met hem volledig congruent. Hij is écht geïnteresseerd en zoekt de samenwerking in elk gesprek.

Gezinnen worden naar het Family Institute verwezen door professionals die in het werken met hen zijn vastgelopen. Madsen gebruikt bewust de omschrijving 'multi-stressed families' in plaats van bijvoorbeeld 'multi-problem families', omdat hij wil benadrukken dat de familieleden méér zijn dan de problemen in hun leven. Met deze term erkent hij de moeizame realiteit van hun leven, maar richt hij zich ook op de krachten en hulpbronnen die een familie bezit.

Madsen begon de workshop met een

drietal vragen. Wat zijn onze verwachtingen, wat zou er over zes maanden anders zijn als vandaag ons doel beantwoord zou worden, en hoe zou ikzelf in deze workshop moeten staan om mijn doel te faciliteren? Welke kanten zou ik naar voren kunnen brengen, welke neiging van mezelf zou ik achterwege willen laten?

Ik nam me voor om mijn terughoudendheid te laten varen en dit voornemen hielp mij ook daadwerkelijk om me vrijer op te stellen en dus meer aanwezig te zijn. Met het oog op de toekomst wilden mensen vooral geïnspireerd en op een 'samenwerkende' manier in het werk staan. Met deze start bereikte Madsen precies wat hij in zijn boek neerzet: hij zorgde ervoor dat wij mede-eigenaar werden van de dag en dat we de doelen deelden. Deze samenwerking is een centraal aspect in zijn werk. Daarbij is hij door verschillende scholen geïnspireerd, maar met name de narratieve invalshoek is goed herkenbaar.

In de workshop besprak Madsen een aantal thema's die van belang zijn in zijn werk. Hij bleef dicht bij zijn boek en verlevendigde het geschrevene door de boeiende voorbeelden die hij gaf en door de samenwerkende manier waarop hij contact met ons maakte.

Hij besprak de attitude van de hulpverlener en de houding of positie die cliënten aan-nemen ten aanzien van problemen en hoe dit werkt in de therapie. Wat ik in zijn benadering vind, is een open en nieuwsgierige houding; hij neemt de tijd en de ruimte om cliënten te leren kennen, ook, of juist, buiten het probleemgebied. Hij zoekt naar toestemming van het gezin voordat hij probeert te helpen en houdt het doel goed in het zicht. Daarnaast zoekt hij een perspectief op een nieuwe, mogelijke toekomst en wat er nodig is om daar te komen.

Opvallend vond ik dat Madsen niet zozeer kijkt naar 'wie ben ik?', maar veeleer naar 'hoe ben ik?'. Hierbij vindt hij de manier waarop wij in de relatie met onze cliënten staan de basis van ons werk. Deze *relational stance* is opgebouwd uit wat we doen met cliënten, hoe we denken over cliënten en met welke attitude we cliënten benaderen.

Naast de relational stance besteedde hij aandacht aan de *collaborative inquiry* en de *externalizing conversation*. Wat betreft het eerste gaf hij aan dat elke vraag feitelijk een interventie is, waarbij het niet zozeer gaat om het antwoord maar om de ervaring die ontstaat doordat mensen vragen voorgelegd krijgen. Wat betreft het tweede: Madsen heeft in zijn werk veel aandacht voor de beperkingen (*constraints*) die mensen ervaren. Hij benadrukt dat het wellicht minder gaat om de problemen die mensen hebben als wel om de beperkingen die ze ervaren om met deze problemen om te gaan. Wat Madsen dan ook doet, is op zoek gaan naar

ruimte om deze beperkingen te vermindere-n. Hierbij maakt hij gebruik van de externaliserende conversatie en probeert hij voorkeursverhalen te verdikken.

Madsen eindigde de dag met een oefening. Daarin werd ons gevraagd de verbinding te leggen tussen datgene wat wij van belang vinden in ons werk en datgene waardoor wij ons beperkt voelen om daaraan trouw te blijven. De verbinding met de organisatie waarin we werken bleef niet uit, met daarbij de vraag in hoeverre de organisatie onze beperkingen voedt en hoe we met de beperking om kunnen gaan. Voor mij gaat het hierbij om het spanningsveld tussen het keurslijf van gestandaardiseerde procedures en protocollen enerzijds en een op samenwerking gerichte houding. Het zoeken naar evenwicht hiertussen vind ik van belang om voldoende werksatisfactie en inspiratie te behouden binnen de organisatie waar ik werk.

Het was mooi om een dag lang de inzichten en vaardigheden die Madsen in zijn behandelingen geïntegreerd heeft, gepresenteerd te krijgen. En daarnaast om bezig te zijn met wat ons inspireert in ons werk.

Tineke Haks

Literatuur

Madsen, W.C. (2007). *Collaborative Therapy with Multi-Stressed Families*. Second Edition. New York: Guilford Press.

